

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

Rapportutkast

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

KPMG AB

2022-09-08

Antal sidor 15

Antal bilagor 0

Document1

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
2	Syfte och avgränsning	3
3	Revisionskriterier och ansvarig nämnd	4
4	Metoder	4
5	Resultat av granskningen	4
5.1	Organisation och styrning	4
5.2	Region Jönköpings investeringsprocess	5
5.3	Utvärderingsmetoden och Agenda 2030	8
5.4	Uppföljningsprocessen	9
6	Slutsats och rekommendationer	13

1 Bakgrund

Vi har av Region Jönköpings läns revisorer fått i uppdrag att granska regionens rutiner vid beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Utvecklingen av behandlingsmetoder och medicinteknisk utrustning a hjälpmedel går fort. Nya möjligheter att upptäcka och behandla olika sjukdomstillstånd utvecklas hela tiden. Det finns en förväntan hos både den medicinska professionen och patienten att få tillgång till den senaste tekniken inom olika diagnoser och vårdprocesser. Samtidigt är det förknippat med både kostnader för inköp, utbildning och anpassningar i IT-stöd etc. för att nya tekniker och ny utrustning ska kunna tillämpas kostnadseffektivt och patientsäkert. Beprövade metoder och arbetssätt ska ersättas med nya. Det är väsentligt att beslut om att ersätta befintliga metoder och arbetssätt med nya vilar på en stabil kunskapsgrund som omfattar både medicinska, ekonomiska och etiska aspekter. För att säkerställa det har metoder för utvärdering av nya behandlingsformer och ny teknologi utarbetats globalt.

En etablerad och accepterad metod är Health Technology Assessment (HTA). Den är tillämpad i Sverige både på nationell nivå och på regional nivå. HTA är ett globalt använt begrepp för utvärdering av metoder, vård- och teknikrelaterade processer, procedurer och tillämpningar inom hälso- och sjukvården med syfte att säkra god kvalitet och kostnadseffektivitet. Utvärderingen görs i form av en HTA-process och genererar ett vetenskapligt underbyggt underlag inför beslut om införande av ny teknologi eller avveckling av befintlig teknologi.

HTA har kommit mycket i fokus inom hälso- och sjukvården som ett uttryck för en alltmer intensiv teknologiutveckling i kombination med ökande krav på effektiv resursanvändning inom hälso- och sjukvården.

Målet med HTA är att ge beslutsfattare på olika nivåer ett underlag för beslut om att införa, använda eller avveckla medicinteknisk utrustning i befintliga eller framtida vårdprocesser. HTA omfattar evidensbaserade fakta avseende klinisk effektivitet, patientsäkerhet och kostnadseffektivitet, men också sociala, etiska och juridiska aspekter inför beslut och implementering av medicinteknisk utrustning. HTA ger ett mångfasetterat beslutsunderlag vars syfte är att ge beslutsfattare ett tillräckligt stabilt underlag med fokus på patienten och god hälso- och sjukvårdsekonomi inför beslut om att införa/avveckla medicinteknisk utrustning.

En kortfattad HTA samlar och strukturerar information inför medicinskt och administrativt beslutsfattande om ny medicinteknisk utrustning teknologi. Utredningen jämför ny teknologi med befintlig. I en HTA ställs en rad frågor kring den aktuella teknologin avseende patientnytta, risker och etiska aspekter, även organisatoriska och ekonomiska aspekter lyfts. Sådana aspekter är till exempel

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

- Är teknologin konvertibel med befintliga system inom aktuell hälso- och sjukvårdsorganisation eller krävs det andra investeringar för att använda den i samverkan med befintliga system och teknologi?
- Vilka ekonomiska och medicinska nyttoeffekter medför införande av ny teknologi i relation till nu tillämpade behandlingsmetoder/teknologi?

Statens beredning för medicinskteknisk utrustning och social utvärdering (SBU) har tagit fram en rad mallar för hur utvärdering och bedömning kan genomföras inför beslut om införande av t.ex. ny medicinskteknisk utrustning.

Revisionen i Region Jönköpings län bedömer att det finns en risk för att beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning vilar på för svag grund, vilket i sin tur medför risk för att kostnad för införandet inte motsvarar önskade och uppnådda effektivitetsvinster ställt till befintliga metoder.

2 Syfte och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om Region Jönköpings län i samband med att ny medicinteknisk utrustning införs i hälso- och sjukvården har utvärderat både den ekonomiska nyttan och behandlingsnyttan av att ersätta befintliga metoder, arbetssätt och utrustning med nya.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har Region Jönköpings län upprättat riktlinjer och rutiner för på vilka grunder beslut tas avseende införande av ny medicinskteknisk utrustning?
- Hur säkerställer nämnden för folkhälsa och sjukvård att riktlinjer och rutiner följs i beredningsprocessen?
- Sker en utredning enligt beprövade utvärderingsmetoder inför beslut?
- Sker beredning och beslut i en ordning som möjliggör för regionfullmäktige, regionstyrelsen och nämnden för folkhälsa och sjukvård att ta hänsyn till kostnader och andra effekter och konsekvenser som uppstår vid införande av ny teknik i samband med budgetprocessen?
- Prövas beslut om införande av ny medicinteknisk utrustning mot Agenda 2030 eller andra mål ur ett hållbarhetsperspektiv?
- Sker en prioritering vid beslut om införande av ny teknik vid konflikt mellan olika klinikers begäran, budget och patientnytta?
- Sker löpande uppföljning av nytta och effekter av implementerad medicinskteknisk utrustning?

Granskningen omfattar region Jönköpings läns beslut om implementering av ny medicinteknisk utrustning under år 2021–2022.

2022-09-08

3 Revisionskriterier och ansvarig nämnd

Vi kommer att bedöma om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Socialstyrelsens riktlinjer
- HTA:s utvärderingsmodell enligt SBU
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

Granskningen avser nämnden för folkhälsa och sjukvård.

4 Metoder

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med berörda tjänstemän och förtroendevalda. Vi har valt ut fyra beslut avseende införande av ny medicinteknisk utrustning i vården i Region Jönköpings län. Urvalet har stämts av med revisionschefen. Vi har granskat hela beredningsprocessen och implementeringsprocessen. I vår granskning av beredningen har vi utgått från de områden som HTA omfattar.

5 Resultat av granskningen

5.1 Organisation och styrning

I detta avsnitt avser vi att beskriva funktioner som är involverade i investeringsorganisationen och- process. Då medicinteknisk utrustning utgör oftast investeringar och hanteras enligt regionens investeringsprocess. För hantering av investeringar har regionen inrättat ett investeringsråd som hanterar i princip samtliga investeringsärenden. Investeringsrådet leds av direktören för verksamhetsstöd och service och består bland annat av ekonomidirektören, hälsosjukvårdsdirektören och tjänstepersoner så som strateger. Investeringsrådet ansvarar för att bereda beslut som ska fattas av antingen regiondirektör, regionstyrelse eller regionfullmäktige.

Av styrdokumentet 'Investeringsprocessen' framgår att regiondirektören har delegation att besluta om ombyggnationer upp till 2 mnkr. Därtill förslag på andel specificerade och ospecificerade investeringar som ska föreslås för politiskt beslut. Regionstyrelsen beslutar om förvaltningsbudget och fördelning av investeringsmedel i form av ramar till investeringar som avser belopp mellan 2–20 mnkr. Regionstyrelsen beslutar löpande inom diverse områden som avser fastigheter, inventarier, IT-system, konstnärlig gestaltning samt utrustning vid större byggnationer inom beslutad utbetalningsram. Berörd nämnd ska ges möjlighet att yttra sig innan regionstyrelsens fattar beslut. Regionfullmäktige beslutar om investeringar som överstiger 20 mnkr eller som är av principiell karaktär.

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

Verksamhetsområdesdirektörer har delegation att fatta investeringsbeslut som faller inom ramen för verksamhetsområdets tilldelade ram för ospecificerade investeringar. Respektive verksamhetsdirektör ansvarar även för framtagande av långsiktiga investeringsplaner avseende verksamhetsområdet.

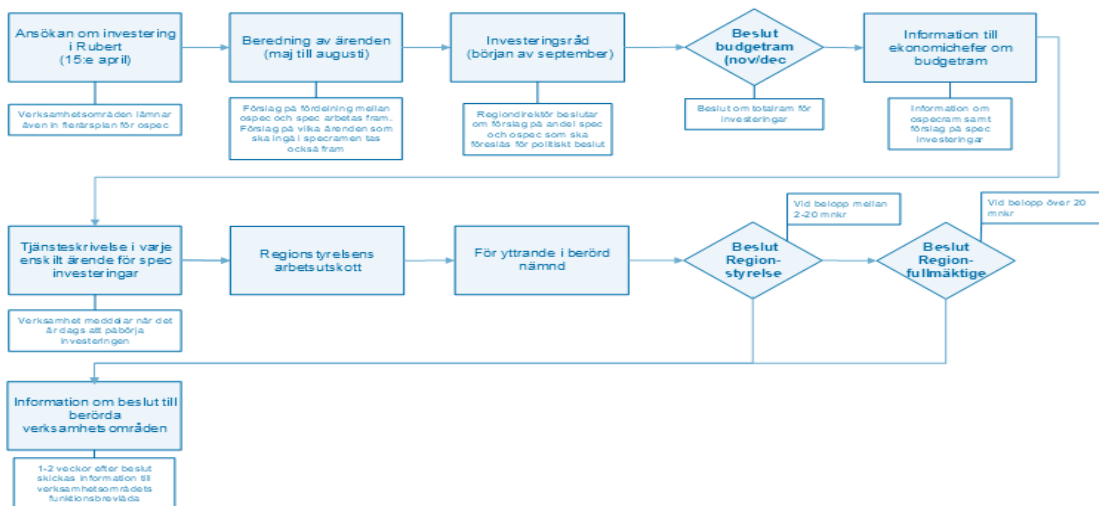
5.2 Region Jönköpings investeringsprocess

Dokumentet "Investeringsprocessen" beskriver RJK:s investeringsprocess. Dokumentet är regionövergripande och omfattar samtliga investeringar. Regionfullmäktige beslutar om investeringsbudgeten för kommande år. De investeringar som omfattas av budgeten ska ha beretts i enlighet med beslutad investeringsprocess.

Investeringsprocessen består av två delprocesser. En process för de investeringar mellan 50 tkr – 2mnkr (ospecificerade investeringar) och en process för de investeringar som överstiger 2 mnkr (specificerade investeringar). Investeringar som understiger 600 tkr vid byggnationer betalar verksamheten kostnaden direkt i ordinarie driftbudget.

Av dokumentet framgår att vid en ekonomisk situation där regionen har begränsat med investeringsutrymme görs en bedömning av de olika investeringsäskanden som inkommit. Bedömningen baseras på prioriteringsgrunder och de underlag som verksamheterna tagit fram. Dock framgår inte prioriteringsgrunderna i dokumentet. Den slutliga beredningen av ärenden görs av investeringsrådet. Rådet träffas 5–6 gånger per år.

Regionens investeringsprocess är organiserad enligt processbeskrivning nedan (se figur 1)¹. Investeringar i medicinteknisk utrustning omfattas av processen.

Figur 1.

¹ Styrdokument 'Investeringsprocessen till budgetberedning', Slide. 2.

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

5.2.1 Rutiner och riktlinjer vid investering av ny medicinskteknisk utrustning

Vi har tagit del av två rutindokument 'Flöde spec. investeringar' och 'Flöde Ospec investeringar' som redogör för beredningsprocessen vid införskaffande av ny medicinskteknisk utrustning.

Processflöde av specificerade investeringar

Investeringsprocessen för ärenden avseende specificerade investeringar består av åtta delmoment. Specificerade investeringar avser belopp som överstiger 2 mnkr. Inledningsvis ska verksamheten som lämnar in ett ärende bl.a. sammanställa totalkostnad för investeringen, kringkostnader och ekonomiska konsekvenser av investeringen över tid. Därtill ansvarar verksamheten för att ta kontakt med berörda stödfunktioner och ta fram kriterier som kan användas vid utvärdering av ärendet.

Innan ärendet skickas vidare ska berörd verksamhetschef undersöka om det finns liknande behov i antingen motsvarande verksamhet eller i någon av regionens verksamheter i annan del av länet. Vidare ska ärendet behandlas på ledningsnivå inom verksamhetsområdet. Verksamhetschefen har med stöd av ledningen ansvar för att prioritera bland inkomna ärenden samt att begära komplettering vid behov innan ärenden godkänns. Ledningen ansvarar även för innehållet i ärenden, samt att säkerställa hur finansieringen görs av investeringen över tid.

Det finns även en beredningsgrupp, som utses av regiondirektören, som ska se till att prioritera och ge förslag till investeringar inom investeringsramen. Detta avser inför regionfullmäktiges beslut av investeringsärendet. Vidare bereds investeringsärendet inför regiondirektörens beslut innan det skickas vidare till regionstyrelsens arbetsutskott.

Efter att ärendet har godkänts i investeringsrådet påbörjas den politiska processen. Berörd nämnd, i detta fall nämnden för folkhälsa och sjukvård tar del av tjänsteskrivelsen för att sedan lämna ett yttrande. Ärendet behandlas sedan i regionstyrelsen. Vid större ärenden som avser belopp över 20 mnkr går det vidare till regionfullmäktige.

Processflöde av ospecificerade investeringar

Processgången vid ospecificerade investeringar består, likt vid specificerade investeringar, av åtta moment. Vid det första momentet registreras ärendet och olika typer av information om investeringen anges, exempelvis ekonomiska konsekvenser av investeringen över tid och tillkommande kostnader vid nyinvesteringar.

Innan beredning skickas ärendet vidare till nästa steg i processen där ansvarig verksamhetschef ska undersöka om det finns liknande behov i motsvarande verksamheter eller i någon av regionens verksamheter i annan del av länet. Likt processgången vid specificerade investeringar ansvarar ledningen inom verksamhetsområdet för att behandla ärendets innehåll samt säkerställa hur finansieringen görs av investeringen över tid, innan det godkänns av verksamhetschefen.

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

Därefter är ärendet under upphandling eller pågående. Slutligen, efter att investeringen har realiserats, ska den rapporteras som avslutad och ärendet arkiveras i anläggningsregistret. Verksamheterna ska ansvara för att det finns en rutin för hur ärenden avslutas och vem som gör det.

5.2.1.1 Intervjuer och övriga iakttagelser

Intervjuade anger att det finns rutiner och riktlinjer vid införande av ny medicinskteknisk utrustning som bland annat framkommer i styrande dokument som *'investeringsprocessen'* och rutindokument som avser specificerade och- ospecificerade investeringar. Verksamheter som är i behov av ny medicinskteknisk utrustning kan ansöka om investeringsmedel via verksamhetsprogrammet Rubert. I ansökan ska verksamheten redogöra för nyttoeffekten av den avsedda medicinska utrustningen utifrån olika perspektiv som exempelvis patientnytta. Därtill ska verksamheten redogöra för konsekvenser som kan medfölja vid införskaffande eller utbyte av utrustning. De intervjuade anser att det därför finns en systematik, som tar avstamp i rutiner och riktlinjer som finns i *'Investeringsprocessen'* och rutindokumenten vid beslut om köp av ny medicinskteknisk utrustning.

Investeringsrådet ansvarar för att hantera och analysera inkomna ärenden utifrån medicinteknisk kalkyl, investeringskalkyl och teknisk kalkyl vid införandet av ny medicinteknik. Utifrån denna analys har investeringsrådet en konsulterande roll i investeringsprocessen där det bereder ärenden innan det går vidare till regionstyrelsen eller regionfullmäktige. Vid specificerade investeringar skrivs en tjänsteskrivelse till regionstyrelsens arbetsutskott och därefter till nämnden för folkhälsa och sjukvård som ska yttra sig kring investeringsärendet. Utifrån dessa grunder görs en prioritering av investeringsrådet som ligger till grund för beslut om investeringsärende.

Därav anger intervjuade att nämnden har tagit fram en upprättad process för hur ärenden bereds, som finns nedskrivna i det styrande dokumentet *'Investeringsprocess till budgetberedning'*. Däremot uppger intervjuade att det finns ett behov av att genomföra utbildningsinsatser för att säkerställa att berörda tjänstepersoner har kunskap om processen och de underlag som krävs. I dagsläget uppger intervjuade att upphandling är ett utvecklingsområde då det inte finns tillräcklig kompetens bland personal. Det kan exempelvis förekomma att serviceavtal inte upphandlas vid upphandling – vilket kan föranleda till att tilltänkta budgetutrymmet för investeringen ökar markant.

5.2.2 Bedömning

Vi bedömer att RJL har tagit fram ett regionövergripande styrdokument som redogör för beredningsprocessen av samtliga investeringsärenden, där investeringsrådet har den sammanhållande rollen. Investeringsrådet ansvarar för att verksamheterna följer rutiner och riktlinjer vid ansökan om investeringsmedel. Därefter behandlas investeringsärendet av investeringsrådet innan det skickas vidare till beslutsfattare. I alla investeringsärenden ska det bland annat framgå en utvärdering i form av en

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

konsekvensanalys som omfattar olika perspektiv. Utvärderingsunderlaget ligger därefter till grund för beslut som ska fattas av antingen regionfullmäktige (investeringar över 20 mnkr), regionstyrelsen (belopp mellan 2–20 mnkr). Vi bedömer därför att det finns en systematik med rutiner och riktlinjer för hur och på vilka grunder beslut fattas vid införande av ny medicinteknisk utrustning.

Vi bedömer även att det finns en tydlig rollfördelning som är nedskrivet i de styrande dokumenten, där investeringsrådet ansvarar för att säkerställa att verksamheten inkommer med rätt underlag innan ärendet bereds till nämnden. Investeringsrådet har till uppgift att säkerställa att verksamheterna följer samtliga riktlinjer och rutiner vid förfrågan om investeringsmedel för ny medicinteknisk utrustning. Därmed anser vi att RJL har tagit fram riktlinjer och rutiner när olika beslutsfattare ska fatta ett beslut, samt på vilka grunder beslut ska fattas utifrån beslutsunderlagen som det erhåller från investeringsrådet.

5.3 Utvärderingsmetoden och Agenda 2030

Av intervjuer framgår att den nuvarande utvärderingsmetodiken som används vid genomgång av investeringsärenden inte är tillräcklig. I nuläget finns det förbättringspotential för att uppskatta kringkostnader så som förvaltningskostnader/driftskostnader som kan tillkomma vid implementering av en ny medicinteknisk utrustning. Enligt uppgifter från intervjuade har det förekommit att oväntade kostnader som serviceavtal, som inte upphandlas vid inköp, driva upp kostnaden av investeringen. Därtill framkommer att verksamheterna oftast utvärderar utifrån behov av utrustningen och mindre utifrån nyttoeffekten som omfattar samtliga perspektiv i checklistan. Exempelvis om den medicinska utrustningen kommer bidra till ökad nytta för vårdpersonalen och patienten.

Det framgår vidare av våra intervjuer att det inte finns någon särskild funktion i förvaltningen som utvärderar inkomna investeringsansökningar utifrån ett hälsoekonomiskt perspektiv. Sådana bedömningar hanteras av verksamheterna som ansöker om investeringsmedel.

Vidare uppger intervjuade att nämnden har tillräcklig god kompetens vid inköp av en ny medicinteknisk utrustning. Det görs bland annat en miljökonsekvensanalys, genom att kontrollera om utrustningen är miljömärkt. Enligt intervjuade är detta ett tillvägagångssätt att beakta målen i agenda 2030. Däremot uppger intervjuade att detta ser olika ut i verksamhetsområden.

5.3.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden bör utveckla sin utvärderingsmetod. Det framkommer under intervjuer att nuvarande utvärderingsmetod är bristfällig då det inte finns en djupare analys av nyttoeffekterna och att det i vissa fall saknas analys av driftskostnader. Det finns ett behov av att utveckla nuvarande utvärderingsmetodik i linje med HTA-metodiken. HTA är evidensbaserad metod som beaktar olika perspektiv såsom patientsäkerhet, kostnadseffektivitet med mera vid utvärdering av medicinteknisk

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

utrustning. Därför kan implementering av t.ex. HTA-metoden bidra till bättre beslutsunderlag vid införskaffande av ny medicinteknisk utrustning.

Vi bedömer att nämnden behöver säkerställa att samtliga kostnader som en investering föranleder, beaktas i samband med upphandling/inköp av medicinskteknisk utrustning. Det finns annars en risk för att tillkommande kostnader som serviceavtal, som inte upphandlas vid inköp, kan driva upp kostnaden av investeringen. Vår bedömning är att RJL till viss utsträckning har säkerställt en ändamålsenlig beredning, dock finns möjlighet för förbättring. Nämnden bör säkerställa att samtliga investeringsärenden tar hänsyn till tillkommande driftskostnader och andra effekter eller konsekvenser som kan uppstå med anledning vid en investering.

Vi bedömer att RJL i viss mån beaktar målen som finns inom Agenda 2030 vid inköp av medicinskteknisk utrustning. RJL tar hänsyn till att utrustningen som införskaffas är miljömärkt. Däremot beaktas inte övriga målområde som finns i Agenda 2030 i samma utsträckning inför införande av medicinskteknisk utrustning.

5.4 Uppföljningsprocessen

Av dokumentet 'Investeringsprocessen' framgår att samtliga beslut om investeringar ska baseras på beslutsunderlag som tas fram av den verksamhet som är i behov av investeringsmedel. Information om eventuella kostnader avseende bemanning, IT, möbler med mera ska innefattas i beslutsunderlaget. Investeringar som överstiger 5 mnkr slutredovisas till regionstyrelsen. Slutredovisningen ska vara skriftlig och kommenteras av regionledningen. Detta sker vanligtvis året efter det att investeringen tagits i bruk.

Vidare framgår av dokumentet att investeringsärenden som är politisk beslutade och investeringar som har realiserats så avslutas ärenden med en rapportering av investeringen. Det görs en uppföljning av investeringen utifrån kriterierna som togs fram vid starten av investeringsförfarandet. Nedan finns en illustration som avser uppföljning och redovisning av investeringar (som överstiger 5 mnkr (se figur 2).²

² Styrdokument 'Investeringsprocessen till budgetberedning', Slide. 4

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

figur 2.

5.4.1.1 Intervjuer och övriga iakttagelser

Intervjuade uppger att underlag och beredning som nämnden förses med har bearbetats på tjänstemannanivå innan det har levererats till nämnden. De intervjuade beskriver att underlagen som nämnden tar del av har förenklats, på grund att nämnden inte har tillräcklig teknisk kunskap om medicinskteknisk utrustning. Underlagen innehåller information som avser nyttoeffekten av och kostnader för investeringen. Vidare görs en uppföljning av nyttoeffekten och ekonomiska utfallet samt om utrustningen har genererat enligt önskat utfall.

Vidare har vi tagit del av två uppföljningsdokument som avser två investeringsärenden – *Nybyggnad av häststall Riddersberg* (Dnr 2017/3071) och *Nya lokaler för Öron-, näsa- och halsmottagningen i Eksjö* (Dnr 2018/1359). Dessa ärenden har avslutats och har återredovisats till regionstyrelsen. Av dokumenten framgår en utvärdering utifrån kund- och patientperspektiv, process- och produktionsperspektiv, och ekonomiskt perspektiv. Verksamheterna gör utifrån dessa perspektiv en utvärdering där olika faktorer som kvalitet, säkerhet och patientsäkerhet bedöms utifrån kriterierna 'ingen påverkan, liten påverkan eller stor påverkan.'

5.4.2 Bedömning

Vi bedömer att nämnden fattar beslut som tar avstamp utifrån beredningen som görs av investeringsrådet. Utifrån beredningen görs en prioritering av inkomna investeringsärenden. Prioriteringen sker utifrån bedömningen av de olika nyttoperspektiven. Dock görs inte en djupare analys av de olika nyttorna i beslutsunderlagen som beslutsfattare erhåller. Vi bedömer att regionfullmäktige/regionstyrelsen/nämnden delvis erhåller underlag som belyser de olika nyttorna med införandet av en viss investering av medicinska utrustningen.

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

Vidare anser vi att RJL har tagit fram en systematik för att säkerställa att det sker uppföljning av investeringsärenden. Investeringsärenden följs bland annat upp i verksamhetsprogrammet Rubert. Därtill bedömer vi att det görs en återrapportering av den implementerade utrustningen till regionstyrelsen och nämnden, där verksamheterna gör utvärdering utifrån tre perspektiv. Dock anser vi att verksamheterna bör omfatta fler perspektiv vid återrapportering för att fånga fler dimensioner.

5.4.3 Stickprovskontroll av investeringsärenden

Investeringsärende	Medicinskteknisk utrustning	Investeringsbelopp	Konsekvensanalys av nyttoeffekter	Analys av kringkostnader
M1655	Datortomografi	11 000 000 kr	Delvis	Ja
M1721	Spirometri	Investering har ej genomförts	Nej	Nej
M1723	Transportkuvös	Ärendet har endast registrerats	Nej	Nej
M1641	Endoskopistapel	3 500 000 kr	Nej	Delvis
M1482	LC-MS (Utrustning för analys av droger, läkemedel och andra substanser i blod- och urinprover)	5 000 000 kr	Delvis	Nej
M1433	Vattenreningsanläggning dialysverksamhet	2 600 000 kr	Delvis	Ja

Inom ramen för denna granskning har vi gjort stickprovskontroll, där vi blev ombudda att titta närmare på fyra investeringsärenden. Syftet med stickprovskontrollen är dels granska om samtliga perspektiv beaktas vid utvärdering av investeringsärenden, dels säkerställa om stegen i processen har följts. Innan vi påbörjade vår stickprovskontroll blev vi informerade av vår kontaktperson att investeringsärendet som avser spirometri (M1721) har påbörjats men har inte beslutats av verksamhetsdirektör, den befinner sig på nivå 4 i Rubert. Därtill blev vi även informerade om att ärendet avseende transportkuvös (M1723) har endast registrerats men det har inte tagits beslut ifall investeringen ska genomföras. Därmed kan vi inte granska dessa investeringsärenden.

Vid granskning av investeringsärendet som avser datortomografi (M1655) tittade vi närmare på ett dokument utdraget ur verksamhetssystemet Rubert. Av dokumentet framgår bl.a. investeringsbeloppet och en analys av användningsgraden för den

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

medicinska utrustningen. Exempelvis antal tillfällen utrustningen kommer att användas per år. Därtill finns en beskrivning av vad utrustningen kommer att användas till och vilken patientgrupp som omfattas av utrustningen. Vi kan även notera att det har gjorts en bedömning av nyttoeffekterna utifrån skala 0–5 (0=ingen påverkan, 5= hög påverkan). Däremot saknar vi en djupare analys samt en tydligare beskrivning av skalan, exempelvis vad innebär 5=hög påverkan. Vidare har vi erhållit ett *dokument 'Rubert ärenden 2022 Bruttolista'* som innefattar samtliga personal-, service och driftkostnad för respektive investeringsärenden. Därtill har vi tagit del av ett kalkyldokument som avser endast datortomografi (M1655), av kalkyldokumentet framgår mer detaljerat information så som årliga drift och- servicekostnader av medicinska utrustningen för investeringsärendet som avser datortomografi (M1655).

Vid granskning av endoskopistapel framgår investeringsbeloppet och en kort beskrivning om konsekvenserna som kan medfölja ifall inte utrustningen inte anskaffas. I dokumentationen saknas konsekvensanalys utifrån de olika nyttoeffekterna. Vidare framgår personal-, service och driftkostnad i *'Rubert ärenden 2022 Bruttolista'* dokumentet att det har gjort kostnadsberäkning för datortomografen (M1655). Däremot saknas kalkyldokument som omfattar årliga driftkostnader och servicekostnader, likt kalkyldokument när vi granskade investeringsärendet som avser datortomografi (M1655).

I och med två investeringsärenden, (spirometri (M1721) och transportkuvös (M1723), inte kan granskas har vi inhämtat underlag från två ytterligare investeringsärenden. Vi tog del av investeringsärendet (M1482) som avser LC-MC som är en utrustning för analys av droger, läkemedel och andra substanser i blod- och urinprover. Av dokumentationen som vi har tagit del av, utdrag ur verksamhetssystemet Rubert, framkommer bland annat vilken patientgrupp som omfattas av utrustningen, och antal tillfällen utrustningen kommer nyttjas per år. Likt vid investeringsärendet som avser datortomografi (M1655) framgår en utvärdering av förväntade effekter utrustningen kommer medfölja. Detta görs utifrån en skala mellan 0–5. Därtill saknas en djupare beskrivning av skalan i dokumentet. Däremot har vi tagit del av ett dokument *'Investeringsäskande checklista'* som innehåller en kort beskrivning av förväntade effekter för resp. perspektiv.

Vi har även tagit del av investeringsärende som avser vattenreningsanläggning (M1433). Av ett utdrag ur Rubert framgår att befintlig vattenreningsanläggning uppnått sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. Likt vid de andra investeringsärenden framgår en skala mellan 0–5 som redogör för investeringens förväntade effekt. Till skillnad från de andra investeringsärenden framgår servicekostnader och övriga driftkostnader som tillkommer med investeringsärenden. Det framgår även information om konsekvenserna som kan medfölja om investeringen inte sker, exempelvis ökade driftkostnader.

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08

5.4.4 Bedömning

Utifrån våra stickprov bedömer vi att beslutsunderlaget inför investeringsbesluten kan utvecklas. Det är väsentligt att samtliga aspekter av investeringsbeslutet är belysta på ett ändamålsenligt vis. Verksamhets- och patientnytta bör vara centrala delar, men även tillkommande sekundära kostnader och vinster bör belysas.

6 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att Region Jönköpings Län till viss del utvärderar både den ekonomiska nyttan och behandlingsnyttan vid ersättning av befintlig medicinteknisk utrustning med ny samt vid införande av nya metoder.

Vi bedömer att det finns riktlinjer men att dessa ska utvecklas och kompletteras med både driftskostnadsanalyser och patientnyttoanalyser.

Vi bedömer att det finns kända och etablerade rutiner för hur investeringsbeslut avseende medicinskteknisk utrustning ska tas, hur beredningen ska gå till samt vad beslutsunderlag ska innehålla.

Vi bedömer att de utvärderingsmetoder som används ska kompletteras med ytterligare parametrar avseende patientnytta, social nytta och hälsoekonomiska kalkyler.

Vi rekommenderar nämnden för folkhälsa och sjukvård att:

- Tillse att förvaltningen stärker utvärderingsmetoden vid beredning av investeringsbeslut avseende medicinteknisk utrustning så att även driftskostnader och patientnytta tydligare framgår.
- Tillse att förvaltningen utvecklar utvärderingsmetoderna för analys och värdering av genomförda investeringar av medicinskteknisk utrustning.

2022-12-29

KPMG AB

Vilhelm Rundquist

Senior manager

KPMG

Naod Daniel Habte

Verksamhetsrevisor

Region Jönköpings län hälso- och sjukvård

Granskning av Region Jönköpings läns rutiner i samband med beslut om att införa ny medicinteknisk utrustning i hälso- och sjukvården

2022-09-08